

Per Kaalund
Socialdemokratiet
Christiansborg
1240 København K

Telefon 3337 4025
Telefax 33375362
Sekretær 3337 4101
3337 4149
e-post speka@ft.dk

Forsvarsudvalget
v/Helge Adam Møller

Christiansborg, den 18. november 2004

Kære Helge Adam Møller

Vedr.: Forsvarsudvalgets virke

Hermed foreslås, at Forsvarsudvalget ved førstkommende lejlighed drøfter udvalgets arbejde i forhold til internationale organisationer m.v.

Forslaget går på, at udvalget engageres i tilknytning til EU, NATO, OSCE m.fl. på samme måde som eksempelvis Retsudvalget er engageret i forhold til Europol, Eurojust m.fl.

Til illustration vedlægges kopi af Udenrigsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 22-23. november 2004, pkt 3, der behandles på Europaudvalgets møde den 19. november 2004.

På trods af forsvarsforbeholdet må det være af interesse for Forsvarsudvalget at kende til arbejdet i ESDP og i fornødent omfang at give udtryk for en stillingtagen i forhold til Europaudvalget.

I relation til NATO ville jeg finde det naturligt, at Forsvarsudvalget blev orienteret forud for topmøder i NATO, evt. ved at kalde forsvarsministeren i samråd. Ligeledes vil det være naturligt, at der efter topmøderne sker afrapportering til udvalget.

OSCE-anliggender, Nordisk forsvarssamarbejde m.v. er også af interesse for Forsvarsudvalget.

Rent praktisk vil jeg foreslå, at Forsvarsudvalget nedsætter et lille underudvalg, der – med støtte fra embedsmænd – udarbejder et notat som grundlag for Forsvarsudvalgets videre drøftelser og stillingtagen.

Med venlig hilsen

Per Kaalund

3. Europæisk sikkerheds- og forsvarspolitik (ESDP)

Nyt notat.

På rådsmødet i november vil ESDP blive drøftet blandt såvel forsvars- som udenrigsministrene. Som noget nyt har det nederlandske formandskab ikke lagt op til, at der afholdes et fællesmøde for både forsvars- og udenrigsministrene. Følgende emner ventes at blive drøftet på de to møder:

- Igangværende operationer, herunder EU's overtagelse af SFOR i Bosnien (Althea)
- Civil kapabilitetskonference
- Udvikling af militære kapabiliteter i lyset af styrkemål for 2010, herunder militær kapabilitetskonference
- EU's hurtige udrykningsstyrke (EU kampgruppe koncept)
- Handlingsplaner for bl.a. ESDP's rolle i kampen mod terrorisme, rolle i Afrika, samt ESDP og rumpolitik

Operationer

Der ventes en drøftelse af status for de EU-ledede krisestyringsoperationer. Fokus vil være på EU's forestående militære krisestyringsoperation, Althea, der den 2. december 2004 ventes at overtage NATOs SFOR-operation i Bosnien. Rådsmødet vil formelt skulle vedtage den fælles aktion, der iværksætter operationen.

Danmark vil på grund af forsvarsforbeholdet ikke kunne deltage i operationen, men vil fortsat være til stede i Bosnien i den civile krisestyringsindsats (politi). Danmark vil ikke kunne deltage i vedtagelsen af den fælles aktion om operationen i Bosnien. Præambelen til den fælles aktion indeholder således en henvisning til det danske forsvarsforbehold og til, at Danmark ikke deltager i finansieringen af operationen.

Civil kapabilitetskonference

I handlingsplanen for det videre arbejde med EU's civile kapaciteter (endosseret af DER i juni 2004) forudses afholdelsen af en civil kapabilitetskonference, som vil finde sted i forbindelse med Rådsmødet i november. Det overordnede mål med handlingsplanen er at sikre udviklingen af civile kapaciteter, der gør EU i stand til at møde de udfordringer, som er fastlagt i Den europæiske Sikkerhedsstrategi. Målet med den civile kapabilitetskonference er bl.a. at integrere de nye medlemslandes bidrag i de eksisterende styrkemål, samt at revurdere de mål for den civile krisestyring, som blev fastlagt på DER i Göteborg i 2001. Der ventes udsendt en erklæring fra kapabilitetskonferencen.

Militær kapabilitetskonference - status for udviklingen af militære kapabiliteter

Forsvarsministrene vil fokusere på arbejdet med at udvikle de nødvendige militære kapabiliteter til at gøre EU i stand til at møde de udfordringer, som er fastlagt i Den europæiske Sikkerhedsstrategi. I 2003 blev Helsingfors-målene (med måldato 2003) erklæret for opfyldt - dog blev det pointeret, at der var visse mangler i forhold til udsendelsesevne og -hastighed. I juni 2004 vedtog Rådet Headline Goal 2010 som en ramme for udviklingen af nye styrkemål frem mod 2010, der i højere grad sætter fokus på kvalitative end kvantitative kriterier.

På rådsmødet mødes forsvarsministrene i rammen af en militær kapabilitetskonference, hvor man ventes at notere sig status i arbejdet med udviklingen af de militære kapabiliteter og samtidigt offentliggøre en oversigt over fremskridt og fortsatte mangler. Forsvarsministrene ventes bl.a. at anbefale, at det nyetablerede Forsvarsagentur knyttes tæt til det videre arbejde.

Grundet forsvarsforbeholdet har Danmark ikke tilmeldt militære aktiver til EU's styrkecatalog. Danmark tager ligeledes ikke del i arbejdet med at udvikle det nye headline goal.

EU's hurtige udrykningsstyrke (EU-kampgruppe koncept)

Centralt i Headline Goal 2010 er oprettelsen af en hurtig reaktionskapacitet. I første omgang er fokus på oprettelsen af et antal EU-kampgrupper hver bestående af ca. 1500 soldater, der med kort varsel (5-10 dage) skal kunne udsendes i EU-ledede krisestyringsoperationer. FN har udtrykt interesse for at anvende regionale organisationer til krisestyringsopgaver, særligt i Afrika. Skal EU kunne påtage sig sådanne opgaver på vegne af FN, er det afgørende at have kampgrupper til rådighed, der med kort varsel kan indsættes til bl.a. fredsskabende og humanitære opgaver.

Medlemsstaterne ventes på rådsmødet at oplyse, hvorledes de vil kunne bidrage til kampgrupperne - dels i forhold til 2005 ("initial operational capability"), hvor én kampgruppe ad gangen vil skulle være på højt beredskab, dels i forhold til 2007 ("full capability"), hvor to eller flere kampgrupper vil skulle være på højt beredskab. Foreløbigt forudses oprettelsen af i alt 7-9 kampgrupper fra 2007. Konceptet for EU-kampgrupper og NATOs reaktionsstyrke (NRF) vil skulle virke gensidigt forstærkende.

Som følge af det danske forsvarsforbehold vil Danmark ikke kunne deltage i EU-kampgrupperne.

Athena-mekanismen

Rådsmødet ventes at drøfte en revision af Athena-mekanismen. Athena-mekanismen, der blev vedtaget i februar 2004, fastlægger modaliteterne for fordelingen af udgifterne i forbindelse med EU's militære krisestyringsoperationer. Såfremt der på rådsmødet kan nås til enighed om en revision, forventes denne bl.a. at gå i retning af større fællesfinansiering samt hurtigere frigivelse af midler for dermed at forbedre reaktionstiden.

Idet Danmark ikke deltager i EU's militære operationer, vil revisionen ikke have betydning for Danmark.